

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6CoCsp/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220204967
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Otília Belavá
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1220204967.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Otílie Belavej a členiek senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej, v právnej veci žalobcov: X. C.. R. G., L.. XX.XX.XXXX, J. G. XXX, XXX XX Y., 2. C.. G. G., L.. XX.XX.XXXX, J. G. XXX, XXX XX Y., 3. P. G., L.. XX.XX.XXXX, J. G. XXX, XXX XX Y., 4. V. G., L.. XX.XX.XXXX, J. G. XXX, XXX XX Y., žalobcovia 3. a 4. obaja zastúpení zákonným zástupcom C.. G. G., L.. XX.XX.XXXX, J. G. XXX, XXX XX Y., všetci žalobcovia právne zastúpení Advokátska kancelária Stoklasa & Stoklasová s.r.o., IČO: 36 856 282, so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Smartwings Slovakia, s.r.o., IČO: 47 880 627, so sídlom Ivanská cesta 30/B, 821 04 Bratislava, právne zastúpený KVASŇOVSKÝ & PARTNERS / ADVOKÁTI s.r.o., IČO: 51 003 848, so sídlom Dunajská 32, 811 08 Bratislava, o zaplatenie 1.600,- eur, o odvolaní žalobcov proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 10Csp/170/2020-88 zo dňa 05.05.2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

III. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia voči žalovanému domáhali zaplatenia sumy 1.600,- eur (každému po 400,- eur), titulom finančnej náhrady za meškanie letu žalovaného č. XD XXXX z Antalye do Popradu - Tatry.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistení, že žalobou doručenou súdu dňa 10.09.2020 sa žalobcovia domáhali zaplatenia sumy 1.600,- eur na tom skutkovom základe, že dňa 24.07.2018 mali žalobcovia potvrdenú rezerváciu na let žalovaného č. XD XXXX z Antalye do Popradu - Tatry s plánovaným priletom dňa 24.07.2018 o 11:20 hod. avšak skutočný prilet bol dňa 25.07.2018 o 02:36 hod.. Meškanie činilo viac ako tri hodiny, pričom vzdialenosť, ako vyplýva z výpisu vzdialeností, činí 1.600 km, čo zakladá nárok na náhradu v zmysle nariadenia EP a rady ES č. 261/2004.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol voči nárokom žalobcov hmotnoprávnu námietku premlčania s tým, že práva z prepravy sa premlčujú v lehote 1 rok a práva na náhradu škody sa premlčia v lehote 2 roky odo dňa, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 10.09.2020, čo je viac ako 2 roky od uskutočnenia letu, žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

Žalobcovia v replike premlčanie nároku popreli, keďže podmienkou začiatku premlčacej doby je skutočnosť, že sa poškodený dozvie o škode, a o tom, kto za ňu zodpovedá. Uvedli, že v rezervácii letu bol ako dopravca uvedený Travel service, a.s. (predtým lietajúci pod obchodnou značkou Smartwings, teraz premenovaný na Smartwings, a.s.), letecká spoločnosť so sídlom v Českej republike. Žalobcovia tak ku dňu uskutočnenia letu nemohli tušiť, že let fakticky vykonala spoločnosť Smartwings Slovakia s.r.o.. O skutočnom prevádzkovateľovi letu sa žalobcovia dozvedeli dňa 02.09.2019 po tom, ako sa v tejto veci obrátili na odborníkov v tomto odbore. Žalobcovia uviedli, že ani z označenia lietadla sa nemali možnosť dozvedieť kto bol skutočným dopravcom, keďže označenie lietadla bolo na spoločnosť Smartwings, a.s..

Žalovaný v duplike namietal účelovosť vyššie uvedenej argumentácie žalobcov, keďže k žalobe priložili aj palubné lístky na ktorých je jasne uvedený ako dopravca spoločnosť Travel Service Slo (Slovensko, dnešný Smartwings Slovakia, s.r.o.). Dopravcu bolo možné zistiť aj z kódu letu W. XD, ktorý je tiež uvedený na palubných lístkoch. Pokiaľ by si žalobcovia uplatnili svoj nárok aj voči spoločnosti Travel service, a.s. (dnešný Smartwings, a.s.), bolo by im s určitosťou oznámené, že sa obracajú na nesprávnu spoločnosť, resp. ich žiadosť by bola postúpená zodpovednej osobe, alebo priamo vybavená. Žalobcovia však neurobili nič k tomu, aby svoj nárok uplatnili včas. Žalobcovia kontaktovali dopravcu až v roku 2020, kedy bol ich nárok už premlčaný.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 100 ods. 1, § 108 a § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka tým, že dňom 25.07.2018 (prílet) začala plynúť jednoročná premlčacia doba potrebná na uplatnenie práv z prepravy, ktorá tým, že žalobcovia podali žalobu na súd až dňa 02.05.2022 (odvolací súd konštatuje pochybenie, keďže z rovnopisu žaloby vyplýva, že žaloba bola podaná na súd dňa 10.09.2020), jednoznačne márne uplynula. Dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práv z náhrady škody má dve kumulatívne podmienky. Jednak začína plynúť až keď sa oprávnený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. O škode sa žalobcovia dozvedeli dňa 25.07.2018 (prílet), pretože vtedy mali reálnu vedomosť o meškaní letu. Druhou podmienkou je vedomosť, kto zodpovedá za vzniknutú škodu. Súd prvej inštancie z dôkazov predložených žalobcami konštatoval, že žalobcom nič nebránilo nadobudnúť vedomosť o dopravcovi omeškaného letu a dozvedieť sa o tejto právne významnej skutočnosti v jednoročnej ako aj v dvojročnej premlčacej dobe. Žalobcovia disponovali údajmi o dopravcovi z oznámenia CK Hydrotour, a.s. ešte pred samotným letom do letoviska Antalya (rezervácia), kde bol ako dopravca uvedená spoločnosť Travel service, a.s., ale najmä z palubných lístkov, na ktorých bol ako dopravca uvedená spoločnosť Travel service slo, s konkrétnym číslom letu XD XXXX. Žalovaný dôvodne namietal a priložil aj screen print z vyhľadávača na internete, že pri zadaní čísla letu je uvedený konkrétny dopravca daného letu, ktorým bola spoločnosť Travel Service Slovakia (žalovaný), ktorá medzitým zmenila názov spoločnosti na Smartwings Slovakia, s.r.o.. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že ak by žalobcovia pri bežnej opatrnosti, či bdelosti svojho práva, ktorú je možné od nich požadovať, začali bez zbytočného odkladu zisťovať kto bol skutočným dopravcom/prepravcom omeškaného letu, mohli sa túto právne významnú skutočnosť dozvedieť včas, teda v dobe potrebnej pre uplatnenie ich nároku. Žalobcovia mohli kontaktovať spoločnosti uvedené na rezervácii, či palubnej letenke, mohli dokonca osloviť aj CK Hydrotour, pokiaľ mali pochybnosti o skutočnom dopravcovi. Najmä však mohli (aj mali), zadať do vyhľadávača na internete konkrétne číslo letu, z ktorého by sa okamžite dozvedeli všetko, čo bolo potrebné pre uplatnenie ich nároku. Žalobcovia však zvolili zdĺhavý postup cez "odborníkov" českej spoločnosti (dostatočne neidentifikovanej) na ktorú sa obrátili (podľa tvrdení v replike) až dňa 02.09.2019, a predžalobnú výzvu žalovanému zaslali až dňa 20.08.2020. Súd prvej inštancie tiež dôvodil, že nedisponuje žiadnym písomným dôkazom o tom, kedy sa žalobcovia dozvedeli o tom, kto bol skutočným prepravcom letu, hoci táto skutočnosť je i tak irelevantná. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie vyhodnotil nárok žalobcov za premlčaný a žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Proti predmetnému rozsudku podali odvolanie žalobcovia v zákonnej lehote, ktoré odôvodnili ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. h), písm. e), písm. f) CSP a žiadali, aby Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť každému žalobcovi sumu 400 eur a prizná žalobcom voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Žalobcovia napadnutie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnili tým, že na určenie dĺžky premlčacej doby z rozsudku nemožno vyvodiť, či súd zaujal právny názor, že premlčacia doba v prejednávanej veci je jednoročná, alebo dvojročná, no v každom prípade podľa názoru žalobcov, ide o chybné právne posúdenie veci, keďže z ustálenej judikatúry vyplýva, že vo veci nárokov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 je premlčacia doba trojročná. V tejto súvislosti žalobcovia tiež poukázali na to, že žaloba nebola podaná dňa 02.05.2022, ako chybne konštatoval súd prvého stupňa, ale dňa 10.09.2020 a žaloba tak bola podaná v lehote 3 rokov od dátumu letu. Žalobcovia poukázali na rozhodnutie SDEÚ vo veci Q.-XXX/XX: Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) Č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, je potrebné vykladať v tom zmysle, že lehotu, v ktorej musia byť podané žaloby, ktorých predmetom je priznanie náhrady škody v zmysle článkov 5 a 7 tohto nariadenia, stanovujú každého členského štátu týkajúce sa premlčacej lehoty na podanie žaloby. Premlčanie nároku na náhradu sa preto riadi vnútroštátnou právnou úpravou, a to ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia odkázali na rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 32Csp/14/2021 zo dňa 19.08.2021, v ktorom súd konštatoval „... Keďže na tento osobitný nárok založený líniovým právom neexistuje osobitná právna úprava premlčania (vo vnútroštátnej právnej úprave), aplikuje sa všeobecná trojročná právna úprava v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. ...“ Totožný právny názor zaujal taktiež Okresný súd Bratislava II vo veci sp. zn. 49Csp/6/2021 v rozsudku zo dňa 19.01.2022. Žalobcovia odkázali aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 23/2008, v ktorom najvyšší súd judikoval „...Pod pojmom škoda v zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 Obč. zákonníka sa chápe ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi. ...“ Z uvedeného je teda zrejmé, že náhrady podľa ust. Čl. 7 ods. 1 písm. b) Nariadenia, nie je možné považovať za škodový nárok. Vzhľadom na vyššie uvedené sú žalobcovia presvedčení, že premlčacia doba je v prejednávanej veci trojročná a žaloba tak bola podaná včas. Žalobcovia dôrazne odmietajú, že by premlčacia doba v ich právnej veci mala začať plynúť ku dňu uskutočnenia letu. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že premlčacia doba začína plynúť až vtedy, keď sa oprávnený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4 Cdo 237/2007 „...Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, keď preukázateľne získal informáciu o okolnostiach vzniku škody, ktoré mu pomôžu urobiť si dostatočne pravdepodobný úsudok o tom, ktorá konkrétne osoba za škodu zodpovedá. ...“ Žalobcovia pre úplnosť vysvetľujú, že názov žalovaného bol ku dňu letu (Travel service Slovakia s.r.o. so sídlom na Slovensku, toho času Smartwings Slovakia s.r.o. so sídlom na Slovensku), a názov obdobnej leteckej spoločnosti sídliacej v Českej republike bol ku dňu letu Travel service a.s., toho času Smartwings a.s.. Žalobcovia ku dňu letu tak skutočne nemohli vedieť kto za škodu zodpovedá. Žalobcovia opakovane v konaní odkazovali na rezerváciu, na ktorej je uvedený ako subjekt, ktorý za škodu zodpovedá, dopravca Travel service a.s., letecká spoločnosť so sídlom v ČR. Tento subjekt bol na rezervácii uvedený chybne, keď sa nejednalo o dopravcu žalobcov a tento subjekt za škodu nezodpovedá. Vzhľadom na uvedené žalobcovia namietajú odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, že „...Dopravcovia disponovali údajmi o dopravcovi z oznámenia CK Hydrotour a.s. ...“ Takéto odôvodnenie nedáva žiadny zmysel, keďže na rezervácii bol uvedený chybný subjekt a nie žalovaný. Žalobcovia si tak nemohli z rezervácie urobiť pravdepodobný úsudok o zodpovednom subjekte (Travel service Slovakia s.r.o.), keď na ich rezervácii bol chybne uvedený iný subjekt (Travel service a.s.). Súd prvej inštancie potom úplne rezignoval na skutočnosť, že žalobcovia nemohli mať pravdepodobný úsudok o tom, kto za škodu zodpovedá už ku dňu letu, keď dňa 20.08.2018 zaslali žiadosť o kompenzáciu chybnému subjektu (ale v súlade s ich rezerváciou), teda spoločnosti Travel service a.s.. Je v rozpore s akoukoľvek logikou, aby žalobcovia vedeli, že za ich škodu zodpovedá spoločnosť Travel service Slovakia s.r.o. a výzvu posielali spoločnosti Travel service a.s.. S týmto tvrdením žalobcov sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal a v rozpore s obsahom spisu uviedol, že rok predtým, čo sa obrátili žalobcovia na spoločnosť, ktorá sa na nároky cestujúcich v leteckej doprave špecializuje, neurobili vôbec nič. Podľa názoru žalobcov ide o opomenutý dôkaz, keď súd prvej inštancie nebol vôbec vedomý prípisu žalobcov, v ktorom uvádzali, že nárok uplatňovali u spoločnosti Travel service a.s.. Žalobcovia evidentne boli v domnení, že dopravcom ich letu (teda povinným subjektom) bola spoločnosť Travel service a.s.. Nie je možné od spotrebiteľa, ktorý dôveruje svojej vystavenej rezervácii, spravodlivo požadovať, aby informáciu o uvedenom povinnom subjekte na jeho rezervácii nejakým spôsobom overoval. Žalobcovia namietajú právny názor súdu prvej inštancie, že by si každý cestujúci mal sám aktívne do vyhľadávča zadávať číslo jeho letu a overovať, či je informácia na jeho rezervácii pravdivá. Žalobcovia konštatovali, že nič nenasvedčovalo tomu, že neletia s dopravcom Travel service a.s., a v konaní preukázali, že dopravca Travel service Slovakia a.s. lietal s

lietadlami Travel service a.s.. To, že žalobcovia mali na palubných lístkoch uvedené „Travel service SLO“, vzhľadom na počet používaných skratiek v leteckej doprave, rozhodne nemohlo spotrebiteľovi pomôcť určiť, že údaj na rezervácii je chybný. Celý názov povinného subjektu Travel service Slovakia s.r.o., nebol nikdy voči žalobcom komunikovaný. Žalobcovia s ohľadom na uvedené konštatujú, že premlčacia doba nemohla začať plynúť ku dňu uskutočnenia letu, keď sa žalobcovia evidentne domnievali, že povinným subjektom je spoločnosť Travel service a.s.. Práve tejto spoločnosti žalobcovia zaslali výzvu na úhradu kompenzácie, ktorá však nereagovala. Žalobcovia sú presvedčení, že premlčacia doba začala plynúť najskôr dňa, kedy sa obrátili na odborníkov, teda dňa 02.09.2019 (potom, čo dopravca Travel service a.s. na výzvu žalobcov nereagoval). Aj keby premlčacia doba začala plynúť už dňa 02.09.2019, bola žaloba podaná v lehote 2 rokov od dátumu letu. Žalobcovia zhrnuli, že premlčacia doba je vo veciach nároku na kompenzáciu podľa ustálenej judikatúry trojročná, a aj keby súd judikoval, že je premlčacia doba dvojročná, bola žaloba podaná včas, pretože žalobcovia preukázateľne ku dňu letu nedisponovali správnou informáciou o povinnom subjekte (bola im oznámená chybná informácia) a nemožno od nich spravodlivo požadovať, aby chybné uvedené údaje na ich rezervácii akokoľvek overovali.

6. Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje v plnom rozsahu za zákonný a žiadal odvolací súd aby odvolanie zamietol. Poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý v odsekoch 12. a 13. uviedol, čo považoval medzi stranami za nesporné a súčasne uviedol, čo považoval za sporné. Žalobcovia mali dostatočný priestor a možnosti vyjadriť sa k rozhodujúcim skutočnostiam pre konanie vo veci samej. Žalobcovia počas celého konania ani raz nenamietali dĺžku premlčacej lehoty, medzi sporovými stranami nebola dĺžka premlčacej lehoty sporná. Až v podanom odvolaní žalobcovia namietajú, že premlčacia lehota je trojročná a k uvedenému predkladajú rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 32Csp/14/2021 zo dňa 19.08.2021. Žalobcovia touto argumentáciou sa snažia zvrátiť rozhodnutie súdu prvej inštancie až v odvolacom konaní, pričom argumentáciu, vrátane dôkazných prostriedkov, mohli a mali predložiť v konaní pred súdom prvého stupňa. Je výlučne len na procesnej aktivite sporovej strany, aby už v konaní pred súdom prvej inštancie pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania, predložila všetky relevantné a rozhodujúce skutočnosti, argumenty a dôkazy, teda aby už v prvoinštančnom konaní uniesla bremeno tvrdenia a dôkazu. Predkladaním rozhodujúcich argumentov a dôkazov až v odvolacom konaní žalobcovia popierajú všetky zásady a princípy, na ktorých je postavené civilné sporové konanie. Pravdou je, že koncentrácia konania v prípade konania so slabšou stranou je určitým spôsobom limitovaná v prípade, ak stranou sporu je spotrebiteľ (§ 296 CSP) avšak nie za predpokladu, ak je spotrebiteľ ako sporová strana zastúpená advokátom, nakoľko sa predpokladá kvalifikované uplatňovanie procesných práv spotrebiteľa (§ 291 ods. 3 CSP). Vzhľadom na uvedené žalovaný má zato, aby súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dôsledne rešpektovali zásadu koncentrácie konania a nepripustili argumentáciu, ktorú žalobcovia, navyše zastúpení advokátom, mali a mohli uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na skutočnosť, že uvedenou argumentáciou sa žalobcovia absolútne odvracajú od argumentácie, ktorú zastávali v konaní pred súdom prvej inštancie, kedy nebola sporná dĺžka premlčacej lehoty, ale medzi sporovými stranami bol sporný výlučne len moment, od ktorého začala plynúť premlčacia lehota. Uvedené vyplýva o.i. zo zápisnice z pojednávania zo dňa 05.05.2022, kde strana žalobcov uviedla „...máme naďalej za to, že premlčacia lehota začala plynúť až odo dňa, kedy sa žalobcovia skutočne dozvedeli o tom, že kto bol prepravcom letu a nie dňom vykonania letu, nakoľko v ten deň nemohol obyč. spotrebiteľ vedieť kto je prepravcom letu. ...“ To, že žalobcovia riešili výlučne len moment začatia plynutia premlčacej doby je zrejmé aj z ich písomného vyjadrenia zo dňa 24.11.2020, v ktorom uviedli „...Žalobcom bolo doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom žalovaný namietá premlčanie nároku z dôvodu, že let žalobcov prebehol dňa 24.07.2018, pričom žaloba bola na súd doručená dňa 10.09.2020. Žalobcovia sa s uvedeným nestotožňujú. Žalobcovia namietajú, že podmienkou začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je skutočnosť, že sa poškodený dozvie o tom, kto zodpovedá za škodu. Obe podmienky musia byť splnené kumulatívne. ...“ Vzhľadom na uvedené, argumenty a dôkazné prostriedky, ktoré žalobcovia uplatňujú v podanom odvolaní je potrebné s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu považovať za novoty, a navyše za novoty, ktoré mohli a mali žalobcovia uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Aplikovanie a uplatnenie novôt v odvolacom konaní nie je možné zhojiť a ospravedlniť ani skutočnosťou, že žalobcovia sú spotrebiteľia, nakoľko boli v predmetnom konaní zastúpení advokátskou spoločnosťou, ktorá prebratím právneho zastúpenia súčasne de facto prebrala aj zodpovednosť za procesnú aktivitu a uplatnenie práv klientov v súdnom konaní.

Žalovaný tiež poukazuje na určitú vnútornú rozpornosť a protichodnosť argumentov uvedených v odvolaní, kedy žalobcovia v III. bode svojou argumentáciou popierajú argumentáciu uvedenú v bode II.. Žalobcovia v II. bode uplatňujú novoty, t.j., že premlčacia lehota má byť 3 ročná, v závislosti od všeobecnej premlčacej lehoty podľa právneho poriadku Slovenskej republiky na uplatnenie pohľadávky, avšak v bode III. opätovne argumentujú premlčacou lehotou na uplatnenie nároku na náhradu škody s argumentáciou subjektívnej dvojročnej lehoty. V závere vyjadrenia žalovaný v plnom rozsahu poukázal na svoje doterajšie vyjadrenia, zotrváva na argumentácii prezentovanej v konaní pred súdom prvej inštancie, v plnom rozsahu sa stotožňuje s názorom a závermi súdu prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil.

7. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia s tým, že právny názor žalovaného považujú za neprijateľný. Žalobcovia už v prvom vyjadrení adresovanom súdu prvej inštancie výslovne uviedli, že sa s námietkou premlčania nestotožňujú (bod I. repliky žalobcov na vyjadrenie žalovaného), preto právna argumentácia nie je prostriedkom procesného útoku alebo prostriedkom procesnej obrany, a žalobcovia neprichádzajú s novým skutkovým tvrdením ani nenavrhujú nové dôkazy. Pokiaľ žalobcovia konštatujú, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil s tým, že mal aplikovať trojročnú premlčaciu lehotu, nespôsobujú týmto zmenu, zánik ani oslabenie práva protistrany. Skutočnosť, že právna argumentácia nie je hmotnoprávnou námietkou je zrejme z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16 Co 60/2019, v ktorom súd konštatoval, že „...Právne úkony spôsobujúce zmenu, zánik či oslabenie práva protistrany sú najmä námietka premlčania, námietka relatívnej neplatnosti právneho úkonu a námietka započítania. Hmotnoprávna námietka je vždy adresovaný právny úkon. Na zavŕšenie procesu vzniku adresovaného právneho úkonu sa vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátom. Adresátom je vždy subjekt určený hmotným právom. Je ním protistrana, nie súd. ...“ Žalobcovia odkazujú na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 196/2009, v ktorom súd judikoval, že „...Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia však uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. ...“ Žalobcovia zdôraznili, že súd prvej inštancie mal od žalobcov k dispozícii všetky dostupné informácie potrebné na právnu kvalifikáciu veci (na kvalifikáciu dĺžky premlčacej doby), teda skutkové okolnosti prípadu (najmä dátum letu) a dátum podania žaloby. Žalovaný uplatnil námietku premlčania a bolo len na súde prvej inštancie, ako túto námietku premlčania právne posúdi. Podľa žalobcov, došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, keď súd prvej inštancie nesprávne stanovil dĺžku premlčacej doby. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným odvolacím dôvodom (§ 365 písm. h) CSP). Tvrdenie žalovaného, že dĺžka premlčacej doby nebola medzi stranami sporná je úplne absurdná, nie sú to strany sporu, ktoré majú námietku premlčania autoritatívne vyhodnotiť a právne posúdiť. Podľa § 151 CSP „skutkové tvrdenia, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné...“ Nesporným však nemožno urobiť právne posúdenie veci, právne posúdenie veci je vecou súdu. A poukázanie na ustálenú judikatúru potom nie je dôkazným prostriedkom, ako nesprávne uvádza žalovaný. S ohľadom na uvedené sú žalobcovia presvedčení, že ide o právnu argumentáciu (nie skutkové tvrdenie), a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď mal dôjsť k právnomu záveru, že premlčacia doba trojročná nie je novotou. Súd prvej inštancie mal vec posúdiť podľa právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak tak neurobil, žalobcovia môžu namietať nesprávne právne posúdenie veci, a námietka nesprávneho právneho posúdenia veci je prípustným odvolacím dôvodom. Žalobcovia sa nestotožnili s tvrdením žalovaného, že z odvolania je možné evidovať značnú zmätočnosť, vnútornú a vzájomné rozpory, nakoľko žalobcovia v podanom odvolaní tvrdia, že aj keby dospel odvolací súd k záveru, že premlčacia doba je dvojročná, žaloba bola napriek tomu podaná včas a nárok nie je premlčaný (bod III. odvolania). Ďalej žalobcovia uviedli, že ani súd si neuvedomil, že spoločnosť Travel service a.s. a spoločnosť Travel service Slovakia s.r.o. sú dva odlišné subjekty, a že na rezervácii bol uvedený chybný údaj a nie je zjavné, prečo by táto skutočnosť mala ísť na ťarchu žalobcov. Ak bol spotrebiteľ uvedený do omylu a na jeho rezervácii uvedená chyba týkajúca sa totožnosti leteckého dopravcu (povinný subjekt), nemohli žalobcovia ku dňu letu vedieť, že za škodu zodpovedá iný subjekt. So skutočnosťou, že žalobcovia si uplatnili nároky práve u tohto iného subjektu (iného leteckého dopravcu) sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Žalobcovia opäť zdôraznili, že premlčacia doba začala najskôr plynúť dňa 02.09.2019, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď v súlade s ustálenou judikatúrou je premlčacia doba trojročná a právna argumentácia ohľadom dĺžky premlčacej doby nie je neprípustnou novotou. Aj keby dospel odvolací súd k záveru, že je premlčacia doba dvojročná, či právnu argumentáciu

by podriadil pod neprípustné novoty, nárok žalobcov nie je premlčaný, pretože súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil začiatok plynutia premlčacej doby.

8. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 15.11.2023; termín verejného vyhlásenia rozsudku odvolací súd oznámil v súlade s § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, ods. 3 CSP.

9. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobcovia si uplatnili pohľadávku 1.600,- eur (400,-eur na osobu) titulom náhrady škody podľa článku 7 ods. 1 písm. b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 (ďalej len „Nariadenie“), keďže žalovaný ako letecký dopravca mal meškanie do cieľovej destinácie v dĺžke viac ako 3 hodiny. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že v zmysle článku 7 Nariadenia, cestujúci majú právo na náhradu škody podľa vzdialenosti a miesta určenia predmetného letu, a tohto práva sa môžu domáhať na príslušnom vnútroštátnom súde. Zároveň v tejto súvislosti treba uviesť, že Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa časového limitu pre uplatnenie nároku na náhradu škody na príslušnom vnútroštátnom súde titulom článku 7 Nariadenia. Podľa ustálenej judikatúry v prípade, že neexistuje právna úprava Únie v danej oblasti, prislúcha vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby upravil procesné podmienky žalôb zameraných na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Európskej únie, za predpokladu, že takéto podmienky sú v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity.

10. Na uplatnený nárok je s poukazom na vyššie uvedené, potrebné priamo aplikovať nielen Nariadenie, ale aj príslušnú hmotnoprávnu úpravu právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorým je ust. § 760 Občianskeho zákonníka, t.j., že došlo k uzatvoreniu zmluvy o preprave osôb, keďže samotné Nariadenie predpokladá existenciu takéhoto zmluvného vzťahu, pričom právna úprava zmluvy o preprave osôb v Občianskom zákonníku obsahuje vzhľadom na osobitosti jednotlivých druhov prepravy (cestná, železničná, letecká, vodná doprava a pod.) len základné/všeobecné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na všetky druhy prepravy. A keďže Nariadenie časové limity na včasné uplatnenie nárokov neupravuje lehotu v ktorej musia byť podané žaloby, ktorých predmetom je náhrada v zmysle článku 7 Nariadenia, stanoví tieto časové limity vnútroštátne právo každého členského štátu, čo v prejednávanej veci je právny poriadok Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 7 odsek 1. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, dostanú cestujúci náhradu vo výške

a) 250 eur v prípade všetkých letov na vzdialenosť 1500 km alebo menej;

b) 400 eur v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1500 km a všetkých ostatných letov od 1500 km do 3500 km;

c) 600 eur v prípade všetkých letov, ktoré nespádajú pod písmená a) alebo b).

Pri stanovení vzdialenosti je základom posledné cieľové miesto, do ktorého cestujúci kvôli odmietnutiu nástupu alebo zrušeniu, príde neskôr ako je plánovaný čas priletu.

12. Podľa § 763 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri pravidelnej preprave osôb určujú prepravné poriadky, aké práva má cestujúci voči dopravcovi, ak sa preprava nevykonala včas.

13. Podľa § 763 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri nepravidelnej preprave osôb je dopravca povinný nahradiť škodu vzniknutú cestujúcemu tým, že preprava nebola vykonaná včas; podmienky a rozsah náhrady určujú prepravné poriadky.

14. Podľa § 763 ods. 3 Občianskeho zákonníka, práva podľa odsekov 1 a 2 musí cestujúci uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do šiestich mesiacov, zaniknú.

15. Podľa § 102 Občianskeho zákonníka, pri právach, ktoré sa musia najprv uplatniť u fyzickej alebo právnickej osoby začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo takto uplatnilo.

16. Zo zmluvy o preprave osôb vyplýva pre dopravcu povinnosť dopraviť cestujúceho na miesto určenia riadne a včas. Ustanovenie § 763 Občianskeho zákonníka upravuje sankcie pre prípad, že dopravca porušil svoju povinnosť dopraviť cestujúceho na miesto určenia včas. Sankcie za porušenie uvedenej povinnosti sú upravené odlišne podľa toho, či ide o pravidelnú prepravu osôb alebo o nepravidelnú prepravu osôb, pričom v oboch prípadoch ide o objektívnu zodpovednosť dopravcu, ktorej následky nastanú bez ohľadu na jeho zavinenie a predstavuje osobitnú kategóriu, ktorá vylučuje použitie § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za spôsobenú škodu. V preskúmvanej veci má preprava charakter nepravidelnej prepravy osôb, kedy na rozdiel od pravidelnej prepravy, občiansky zákonník tiež ukladá dopravcovi povinnosť nahradiť škodu vzniknutú cestujúcemu tým, že preprava nebola vykonaná včas, ale podmienky a rozsah náhrady škody určujú prepravné poriadky. V oboch typoch prepravy, musí cestujúci uplatniť svoje práva u dopravcu bez zbytočného odkladu, najneskôr v lehote do šiestich mesiacov odvtedy, čo sa doprava neuskutočnila alebo sa uskutočnila neskoro. Táto lehota je prekluzívna, čo znamená, že ak si cestujúci svoje práva v tejto lehote u dopravcu neuplatní, zaniknú (§ 583 Občianskeho zákonníka). Ak si cestujúci uplatní svoje práva a dopravca nárok cestujúceho neuspokojí podľa podmienok ustanovených v prepravnom poriadku, možno právo uplatniť na súde; v tomto prípade premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo takto uplatnilo (§ 102 Občianskeho zákonníka).

Tu odvolací súd poznamenáva, že prekluzívna doba na uplatnenie práva u fyzickej či právnickej osoby (tzv. prvá fáza uplatnenia práva) a premlčacia doba na vykonanie práva na súde (tzv. druhá fáza) neplynú súbežne (paralelne) popri sebe, ale na seba nadväzujú.

17. Pokiaľ ide o dĺžku premlčacej lehoty, tá závisí od toho, či z oneskoreného vykonania prepravy vzniklo právo na náhradu škody alebo iné právo (napr. vykonanie náhradnej prepravy, vrátenie cestovného a pod.). Ak ide o právo na náhradu škody, prichádza do úvahy premlčacia doba ustanovená v § 106 Občianskeho zákonníka, a ak ide o iné právo, prichádza do úvahy jednoročná premlčacia doba ustanovená v § 108 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 102 Občianskeho zákonníka, prichádza do úvahy výlučne len dvojročná subjektívna premlčacia doba ustanovená v § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a použitie § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka o objektívnej premlčacej dobe tu nemá význam vzhľadom na to, že začiatok premlčacej lehoty je upravený v § 102 Občianskeho zákonníka.

18. V preskúmvanej veci možno konštatovať, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné považovať za vecne správny, i napriek tomu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil keď neaplikoval ust. § 763 Občianskeho zákonníka. V prvom rade bolo potrebné vec posúdiť z hľadiska uplatnenia práva žalobcami u dopravcu v prekluzívnej lehote, ktorej plynutie skúma súd ex offa (z úradnej povinnosti), t. j. bez ohľadu na to, či bola stranou sporu namietnutá. Ako odvolací súd konštatuje v odseku 16. tohto rozhodnutia, základnou zákonnou podmienkou na úspešné uplatnenie práva žalobcami bola včasná a riadne vykonaná reklamácia (§763 ods. 3 Občianskeho zákonníka) uplatnená u žalovaného, ktorú boli povinní urobiť bez zbytočného odkladu, najneskoršie však do šiestich mesiacov odo dňa, kedy sa preprava vykonala (t.j. 24.07.2018), pričom táto lehota je prepadná. V danom prípade začala táto lehota plynúť dňa 25.07.2018 (resp. až 26.07.2018 berúc do úvahy ukončenie prepravy), pričom žalobcovia si uplatnili právo z omeškanej prepravy až podaním predžalobnej výzvy prostredníctvom vtedajšieho právneho zástupcu AK Jehne, Vodák, dňa 24.08.2020 (iný dôkaz sa v spise nenachádza, hoci žalobcovia až v odvolaní poukazujú na „prípis žalobcov zo dňa 20.08.2018, ktorým si uplatnili nárok u dopravcu s označením Travel service, a.s.“), hoci prekluzívna lehota uplynula už dňa 25.01.2019 (resp. 26.01.2019). S poukazom na právnu úpravu uvedenú v odsekoch 16. a 17. tohto rozhodnutia, žalobcovia si svoje práva voči žalovanému/dopravcovi mohli uplatniť na súde až po tom, čo riadne a včas svoje práva reklamovali u dopravcu a s vybavením resp. s neuznaním reklamácie nesúhlasia. Žalobcovia žiadnym dôkazom nepreukázali a ani v žalobnom návrhu sa vôbec nezmenili o tom, že by svoje práva reklamovali u dopravcu.

19. Keďže ide o právo, ktoré je treba uplatniť najprv u dopravcu, začiatok plynutia premlčacej doby je podľa § 102 Občianskeho zákonníka ustanovený dňom, kedy došlo k uplatneniu práva u dopravcu reklamáciou, čo žalobcovia nepreukázali a tak nesplnili zákonnú podmienku pre podanie žaloby. Z listinného dôkazu predĺženého žalobcami - predžalobná výzva zo dňa 24.08.2020 vyplýva, že si uplatnili

nárok u dopravcu, čím by podľa názoru odvolacieho súdu premlčacia doba jedného roka skončila uplynutím, t.j. dňa 24.08.2021 (žaloba bola podaná na súd dňa 10.09.2020), avšak za predpokladu, že nedošlo k prepadnutiu práva na podanie žaloby. Vzhľadom na uvedené, keď odvolací súd v danom prípade prihliadol ex offo na uplynutie prekluzívnej lehoty, vyhodnotil námietky žalobcov týkajúce sa začiatku plynutia a uplynutia premlčacej lehoty za neopodstatnené, nakoľko premlčacia lehota ani nemohla začať plynúť, keďže žalobcovia si svoje právo voči žalovanému dopravcovi už nemohli uplatňovať na súde v dôsledku márneho uplynutia prekluzívnej lehoty na uplatnenie tohto práva u dopravcu (žalovaného) formou reklamácie.

20. Vzhľadom na rozdielny právny základ posúdenia merita veci odvolaním napadnutého rozsudku odvolacím súdom (aplikácia ust. § 763 Občianskeho zákonníka), námietky žalobcov uvedené v odseku 5. tohto rozhodnutia vyhodnotil odvolací súd za irelevantné, nakoľko nemajú opodstatnenie pre právne posúdenie veci odvolacím súdom. Pre úplnosť, s poukazom na námietku žalobcov, že dňa 20.08.2018 zaslali žiadosť o kompenzáciu chybnému subjektu v súlade s rezerváciou, t.j. spoločnosti Travel service a.s., pričom súd prvej inštancie sa s týmto tvrdením žalobcov vôbec nevysporiadal, odvolací súd konštatuje, že takáto listina nie je súčasťou súdneho spisu (dôkazné bremeno je na tej strane sporu, ktorá určitú skutočnosť tvrdí) a žalovaný k uvedenému už v rámci konania pred súdom prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ by si žalobcovia uplatnili nárok aj voči spoločnosti Travel service, a.s. (aktuálne Smartwings, a.s.), bolo by im s určitosťou oznámené, že sa obracajú na nesprávnu spoločnosť, resp. ich žiadosť by bola postúpená zodpovednej osobe, alebo priamo vybavená. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd uzatvára, že nejde o opomenutý dôkaz tak, ako tvrdia žalobcovia. Rovnako žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali svoje tvrdenie, že vo veci zisťovania dopravcu sa obrátili na odborníkov dňa 02.09.2019 (potom, čo dopravca Travel service a.s. na výzvu žalobcov nereagoval). Odvolací súd dal za pravdu súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovia pri bežnej opatrnosti, či bdelosti svojho práva, ktorú je možné od nich požadovať, mohli a aj mali bez zbytočného odkladu zisťovať kto bol skutočným dopravcom/prepravcom omeškaného letu, keď jednoduchým logickým postupom v daných súvislostiach, potrebnú informáciu mali uvedenú na palubnej letenke, mohli tiež priamo osloviť CK Hydrotour a v konečnom dôsledku mohli kontaktovať aj subjekt uvedený na rezervácii hoci v konečnom dôsledku nebol zodpovedným dopravcom. Ak by takto žalobcovia postupovali, takmer s istotou by sa včas dozvedeli informácie potrebné pre uplatnenie ich nároku.

21. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že odvolacie dôvody žalobcov neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane výroku o náhrade trov konania, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP).